

OPRACOWAŁA:

Oliwia Gołba, Paulina Podleśny, Nadia Starczynowska, Natalia Szczepanik
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Komiks *Kajko i Kokosz. Szkoła latania Janusza Christy* a promowanie działań antysmogowych

POZIOM EDUKACYJNY:	PRZEDMIOT:
szkoła podstawowa, klasy 4–6	język polski

TEMAT PRZEWODNI:

Komiks *Kajko i Kokosz. Szkoła latania Janusza Christy* a promowanie działań antysmogowych.

CEL LEKCJI:

zwrócenie uwagi uczniów na zanieczyszczenia powietrza w Polsce, wypracowanie postaw umożliwiających zmniejszenie negatywnego wpływu zachowań na jakość powietrza.

METODY PRACY / DZIAŁANIA NA LEKCJACH:

Ćwiczenie praktyczne

- narysuj krótki komiks (3–4 kadry), w którym Kokosz próbuje „rozdgonić” smog nad śląskim osiedlem za pomocą swoich skrzydeł (z kursu latania), a Kajko tłumaczy mu, że potrzebna jest uchwała antysmogowa i ekologiczne paliwo,

Ćwiczenia terenowe

- spacer po okolicy szkoły, poprzedzony lekturą fragmentów komiksu opisujących zanieczyszczenia przyrody; analiza tego, co emituje zanieczyszczenie powietrza w naszej okolicy, dyskusja na temat tego, co można zmienić, fotorelacja z odwiedzonych miejsc i zamieszczenie zdjęć na stronie szkoły w celu zapoznania z problemem uczniów innych klas,

Ćwiczenie z zakresu sprawczości

- zaprojektuj i wykonaj (może to być model z papieru lub rysunek techniczny) nowoczesną maseczkę antysmogową dla mieszkańca Mirmiłowa. Maseczka musi pasować do słowiańskiego

stroju (może być ozdobiona motywami z komiksu). Musi posiadać „magiczny filtr” (opisz, jak działa, np. czy wykorzystuje moc mchu, czy węgla aktywnego),

Ćwiczenie z wyobraźni

- przenieś się o 50 lat w przyszłość. Cała Polska stała się „Zieloną Wyspą”. Opisz to miejsce, odpowiadając na pytania: Jakich środków transportu używają mieszkańcy? Skąd czerpią ciepło? Jak wyglądają domy mieszkańców? Jak wygląda przyroda?

Ćwiczenie z lokalności i regionalności

- przedstawienie postaci dr Jolanty Wadowskiej-Król, opowieść o zapomnianej epidemii w katowickich Szopienicach (obejrzenie z uczniami fragmentu reportażu). Uczniowie na podstawie przedstawionej kreacji dr Wadowskiej-Król, tworzą własny opis ekobohaterki (wybierają z lektury lub wymyślają nową postać),

Ćwiczenie oparte na międzypokoleniowości

- przeprowadź ze swoim dziadkiem lub babcią wywiad dotyczący tego, jak wyglądał problem zanieczyszczenia powietrza w czasach ich młodości. Przykładowe pytania, jakie możesz zadać, to: Jak wyglądało powietrze na Śląsku, gdy byłeś dzieckiem? Czy kiedyś używano słowa „smog”? Jak mówiono wtedy o „złym” powietrzu? Czym się różni powietrze, którym oddychamy, od tego, którym oddychali nasi dziadkowie?

UWAGI DO LEKCJI:

- w wypadku komiksu Janusza Christy celowa może okazać się wspólna lektura podczas lekcji – nauczyciel ma wówczas możliwość zwrócenia uwagi uczniów na ważne dla analizy i interpretacji elementy graficzne.

(EKO)INSPIROWNIK NAUCZYCIELSKI. MATERIAŁY I MULTIMEDIA:

Conservation International, *Nature Is Speaking – Julia Roberts is Mother Nature*, YouTube, 26.01.2026, <https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM>

Conservation International, *Nature Is Speaking – Joan Chen is Sky*, YouTube, 26.01.2026, https://www.youtube.com/watch?v=E8d_JvMpoY4

Kajko i Kokosz, reż. R. Jaszczurowski, Ł. Kacprowicz, T.L. Leśniak, M. Śledziński, M. Wasilewski, M. Stróżycka, netflix.com, 26.01.2026, <https://www.netflix.com/pl/title/81263662>

Emce, *Jak powstaje SMOG i jak z nim walczyć? [EKSPERYMENT]*, YouTube, 26.01.2026, <https://youtu.be/cpmacdrzR0?si=-PBdwEIsnktayVgm>

SŁOWA KLUCZE:

zanieczyszczenia powietrza, smog, dym, czary, niebo, magia, powietrze, tlen, transport, ognisko, pojazdy, Śląsk, tereny kopalniane i hutnicze, ołowica.